

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/8/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214207265
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8214207265.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkýň JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v spore žalobcu: M.. B. Š., G.. XX.XX.XXXX, K. K. XX, XXX XX K., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 069 01 Svidník proti žalovanému: POHOTOVOST' s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35807589, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 2C/154/2014 - 111 zo dňa 7.7.2017 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35922761, sp. zn. SR 04199/14 zo dňa 12. 9. 2014 a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu.

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca podal žalobu o zrušenie v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote uvedenej v ustanovení § 41 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, keďže rozhodcovský rozsudok prevzal dňa 26.9.2014 a žaloba o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku bola doručená súdu dňa 17.10.2014.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že strany sporu dňa 17.2.2012 uzatvorili zmluvu o úvere. Zároveň bola medzi nimi v deň uzatvorenia zmluvy o úvere podpísaná aj rozhodcovská zmluva.

Podľa názoru súdu, napriek tomu, že predmetná rozhodcovská zmluva má povahu samostatnej zmluvy, nešlo o zmluvu individuálne dojednanú, nakoľko bola vopred pripravená dodávateľom bez toho, aby spotrebiteľ mal možnosť akokoľvek do jej textu zasiahnuť. Keďže ide o zmluvné dojednanie majúce charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neplatná, je naplnený zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ust. § 40 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní, preto súd predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Keďže medzi stranami sporu nebola platne dojednaná rozhodcovská zmluva, je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. SR 04199/14 zo dňa 12.9.2014 v zmysle § 40 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V spore bol v plnom rozsahu úspešný žalobca, preto mu súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalovanému.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Tvrdil, že je nepochybné, že dohodnutá rozhodcovská zmluva je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1).

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu odmietol názor o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v takom rozsahu, v ktorom sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastane suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých má odvolací súd po stránke kvalitatívnej rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, to či súd prvej inštancie svoje rozhodnutia riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky, II. ÚS 78/05).

Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

6. Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola medzi stranami sporu uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere (17.2.2012) sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd.

S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde.

7. Odvolací súd v danej veci nevzhladol dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“.

8. Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Vo vzťahu k posúdeniu zmluvnej podmienky ako neprijateľnej nie je rozhodujúce,

či dochádza aj k uplatneniu práv vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa. Na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy môže nastať situácia, kedy by bol spotrebiteľ nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu v dôsledku podania žaloby dodávateľom na rozhodcovský súd. Bez pochyb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým, všeobecným súdom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na ust. § 53 ods. 1 OZ považuje za neprijateľnú, čo v zmysle § 53 ods. 5 OZ spôsobuje jej neplatnosť.

9. Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

10. Rozhodcovská zmluva v predmetnej veci predstavuje notoricky používanú formu rozhodcovskej zmluvy, ide o rutinný postup zo strany dodávateľa. Takýmto postupom pri podpise hlavného kontraktu (ktorý je však výsledkom individuálneho dojednania, lebo vzniká na základe požiadavky spotrebiteľa) už bez aktivity a záujmu spotrebiteľa, jednostranne vnucuje spotrebiteľovi ďalší zmluvný vzťah, ktorý bez vôle spotrebiteľa a jeho znalosti podstaty veci, zabezpečuje výlučne dodávateľovi ochranu jeho pohľadávok zo zmluvy o úvere. Navyše k tomu má byť „dohodnutá“ právomoc rozhodcovských orgánov, ktoré dodávateľ sám vopred určil v predloženej rozhodcovskej zmluve, opäť bez aktivity spotrebiteľa. Technická samostatnosť listiny - zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy v tomto prípade neznamená individuálnosť jej dojednania. Podpis spotrebiteľa na nej neverifikuje jej individuálne dojednanie v tom zmysle, v akom to zakotvuje § 53 ods. 2 OZ. Je evidentné, že spotrebiteľ pristúpil na dodávateľom vopred pripravené, vzájomne nevyjednané a ním neovplyvnené podmienky.

11. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/2/2014 z 27.1.2014).

12. Za stavu, že medzi stranami sporu nebola platne dojednaná rozhodcovská zmluva, je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku s poukazom na ust. § 40 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

13. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, odvolací súd mu preto priznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Ich kvantifikáciu zrealizuje súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania nebola tvrdená a v zmysle § 257 CSP zo spisu ani nevyplývala.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.